KONVENCIJA DĖL PRIVAČIŲ ĮDARBINIMO AGENTŪRŲ

Tarptautinės darbo organizacijos Generalinė konferencija,

Tarptautinio darbo biuro Administracinės tarybos sušaukta Ženevoje ir 1997 m. birželio 3 d. susirinkusi į 85-ąją sesiją,

atkreipdama dėmesį į 1949 m. pataisytos Konvencijos dėl mokamų įdarbinimo agentūrų nuostatas,

žinodama, kaip svarbu, kad darbo rinkos veiktų lanksčiai,

primindama, kad Tarptautinė darbo konferencija savo 81-oje sesijoje nutarė, jog TDO turėtų toliau taisyti 1949 m. pataisytą Konvenciją dėl mokamų įdarbinimo agentūrų,

atsižvelgdama į labai skirtingas privačių įdarbinimo agentūrų veiklos sąlygas, palyginti su tomis, kurios buvo priimant minėtą Konvenciją,

pripažindama privačių įdarbinimo agentūrų vaidmenį, kurį jos gali vaidinti gerai veikiančioje darbo rinkoje,

primindama būtinybę ginti darbuotojus, kad jais nebūtų piktnaudžiaujama,

pripažindama būtinybę garantuoti teisę į laisvę jungtis į asociacijas ir skatinti kolektyvines derybas bei socialinį dialogą, kaip būtiną sklandžiai veikiančios darbo santykių sistemos dalį,

atkreipdama dėmesį į 1948 m. Įdarbinimo tarnybų organizavimo konvencijos nuostatas,

primindama 1930 m. Konvencijos dėl priverstinio darbo, 1948 m. Konvencijos dėl asociacijų laisvės ir teisės jungtis į organizacijas gynimo, 1949 m. Konvencijos dėl teisės jungtis į organizacijas ir vesti kolektyvines derybas, 1958 m. Konvencijos dėl diskriminacijos darbo ir profesinės veiklos srityje, 1964 m. Konvencijos dėl užimtumo politikos, 1973 m. Konvencijos dėl minimalaus įdarbinimo amžiaus, 1988 m. Konvencijos dėl užimtumo skatinimo ir apsaugos nuo nedarbo nuostatas bei nuostatas, susijusias su priėmimu į darbą ir įdarbinimu, 1949 m. pataisytoje Konvencijoje dėl migracijos ieškant darbo ir 1975 m. Konvencijoje dėl darbuotojų migrantų (papildomos nuostatos),

nutarusi priimti tam tikrus pasiūlymus dėl 1949 m. pataisytos Konvencijos dėl mokamų įdarbinimo agentūrų peržiūrėjimo ir pataisymo, o tai yra ketvirtasis sesijos darbotvarkės klausimas,

nusprendusi įforminti šiuos pasiūlymus kaip tarptautinę konvenciją; tūkstantis devyni šimtai devyniasdešimt septintųjų metų birželio devynioliktą dieną priima šią Konvenciją, kurią galima vadinti 1997 m. Privačių įdarbinimo agentūrų konvencija:

1 straipsnis

1. Šioje Konvencijoje sąvoka *privati įdarbinimo agentūra* – tai fizinis ar juridinis asmuo, nepriklausantis nuo valstybinės valdžios institucijų ir teikiantis vieną ar keletą šių darbo rinkos paslaugų:

a) paslaugos, susijusios su pasiūlymų dirbti ir paraiškų dėl darbo derinimu, privačiai įdarbinimo agentūrai netampant galinčių atsirasti darbo santykių šalimi;

b) paslaugos, kurias sudaro darbuotojų priėmimas į darbą tam, kad jie būtų perduoti trečiajai šaliai, kuri gali būti fizinis ar juridinis asmuo (toliau – samdanti įmonė), skiriantis jiems užduotis ir prižiūrintis, kaip jos atliekamos;

c) kitos paslaugos, susijusios su darbo paieška, kurias nustato kompetentinga institucija, pasikonsultavusi su geriausiai darbdaviams ir darbuotojams atstovaujančiomis organizacijomis, tokios kaip informacijos teikimas, tačiau nesiekiant konkrečių darbo pasiūlymų derinimo su paraiškomis dėl darbo.

2. Šioje Konvencijoje sąvoka *darbuotojas* apima darbo ieškančius asmenis.

3. Šioje Konvencijoje sąvoka *darbuotojų asmens duomenų tvarkymas* apima informacijos, susijusios su darbuotojo, kurio tapatybė yra žinoma arba ją galima sužinoti, rinkimą, saugojimą, sujungimą, pranešimą arba kitokį panaudojimą.

2 straipsnis

1. Ši Konvencija taikoma visoms privačioms įdarbinimo agentūroms.

2. Ši Konvencija taikoma visų kategorijų darbuotojams ir visoms ūkinės veiklos rūšims. Ji netaikoma jūrininkų priėmimui į darbą ir įdarbinimui.

3. Vienas iš šios Konvencijos tikslų – pagal šias nuostatas leisti dirbti privačioms įdarbinimo agentūroms ir ginti darbuotojus, kurie naudojasi šių tarnybų paslaugomis.

4. Organizacijos narė, pasikonsultavusi su geriausiai darbdaviams ir darbuotojams atstovaujančiomis organizacijomis, gali:

a) esant konkrečioms aplinkybėms, uždrausti privačioms įdarbinimo agentūroms teikti vieną ar keletą 1 straipsnio 1 dalyje minėtų paslaugų tam tikrų kategorijų darbuotojams arba konkrečioms ūkinės veiklos rūšims;

b) esant konkrečioms aplinkybėms, šios Konvencijos arba tam tikrų jos nuostatų netaikyti darbuotojams, užsiimantiems tam tikromis ūkinės veiklos rūšimis arba jų dalimi, tačiau tik tuo atveju, jeigu tokiems darbuotojams yra užtikrinama kitokia tinkama apsauga.

5. Organizacijos narė, kuri ratifikuoja Konvenciją, Tarptautinės darbo organizacijos konstitucijos 22 straipsnyje nustatyta tvarka teikiamose ataskaitose nurodo visus draudimus ir netaikymo atvejus, kuriais ji pasinaudoja pagal šio straipsnio 4 dalį, ir nurodo jų priežastis.

3 straipsnis

1. Privačių įdarbinimo agentūrų teisinis statusas nustatomas pagal nacionalinius įstatymus ir praktiką, pasikonsultavus su geriausiai darbdaviams ir darbuotojams atstovaujančiomis organizacijomis.

2. Organizacijos narė nustato sąlygas, reglamentuojančias privačių įdarbinimo agentūrų veiklą pagal licencijavimo ar pažymėjimų išdavimo sistemą, išskyrus tuos atvejus, kai jas kitaip reglamentuoja ar nustato atitinkami nacionaliniai įstatymai ir praktika.

4 straipsnis

Turi būti imtasi priemonių užtikrinti, kad darbuotojams, kuriuos į darbą priima privačios įdarbinimo agentūros, teikiančios 1 straipsnyje nurodytas paslaugas, nebūtų atimta teisė jungtis į asociacijas ir teisė vesti kolektyvines derybas.

5 straipsnis

1. Kad būtų skatinamos lygios galimybės ir vienodų sąlygų taikymo principas teisei į darbą ir konkrečias profesijas, Organizacijos narė užtikrina, kad privačios įdarbinimo agentūros nediskriminuotų darbuotojų dėl rasės, odos spalvos, lyties, religijos, politinių pažiūrų, nacionalinės priklausomybės, socialinės kilmės ar kitaip nediskriminuotų, kaip numatyta nacionaliniuose įstatymuose ir praktikoje, pavyzdžiui, dėl amžiaus ar negalios.

2. Šio straipsnio 1 dalies nuostatos negali būti įgyvendinamos taip, kad trukdytų privačioms įdarbinimo agentūroms teikti specialiąsias paslaugas ar vykdyti tikslines programas, skirtas padėti labiausiai socialiai pažeidžiamiems darbuotojams ieškoti darbo.

6 straipsnis

Privačios įdarbinimo agentūros darbuotojų asmens duomenis tvarko:

a) tokia tvarka, kad šie duomenys būtų apsaugoti ir užtikrinta darbuotojų teisė į privataus gyvenimo neliečiamumą pagal nacionalinius įstatymus ir praktiką;

b) tik tais tikslais, kurie susiję su atitinkamų darbuotojų kvalifikacija ir profesine patirtimi bei visa kita tiesiogiai svarbia informacija.

7 straipsnis

1. Privačios įdarbinimo agentūros nei tiesiogiai, nei netiesiogiai nereikalauja, kad darbuotojai visiškai arba iš dalies sumokėtų bet kokius mokesčius ar padengtų bet kokias išlaidas.

2. Kompetentinga institucija, vadovaudamasi atitinkamų darbuotojų interesais ir pasikonsultavusi su geriausiai darbdaviams ir darbuotojams atstovaujančiomis organizacijomis, gali leisti taikyti išimtis šio straipsnio 1 dalies nuostatoms tam tikrų kategorijų darbuotojų ir konkrečių paslaugų, kurias teikia privačios įdarbinimo agentūros, atžvilgiu.

3. Organizacijos narė, leidusi taikyti 2 dalyje numatytas išimtis, Tarptautinės darbo organizacijos konstitucijos 22 straipsnyje nustatyta tvarka teikiamose ataskaitose pateikia informaciją apie tokias išimtis ir nurodo jų priežastis.

8 straipsnis

1. Organizacijos narė, pasikonsultavusi su geriausiai darbdaviams ir darbuotojams atstovaujančiomis organizacijomis, imasi visų būtinų ir tinkamų priemonių, esančių jos jurisdikcijoje, ir tam tikrais atvejais bendradarbiauja su kitomis Organizacijos narėmis, kad būtų suteikta tinkama apsauga darbuotojams migrantams, kuriuos privačios įdarbinimo agentūros priėmė į darbą ar įdarbino jos teritorijoje, ir kad būtų išvengta piktnaudžiavimo jais. Šias priemones sudaro įstatymai ar kiti teisės aktai, numatantys nuobaudas, įskaitant tokių privačių įdarbinimo agentūrų, kurios užsiima apgaule ir piktnaudžiavimu, uždraudimą.

2. Jeigu darbuotojai yra priimami į darbą vienoje šalyje, kad dirbtų kitoje šalyje, atitinkamos Organizacijos narės apsvarsto galimybę sudaryti dvišalius susitarimus, kad būtų išvengta piktnaudžiavimo ir apgaulės priimant į darbą, įdarbinant ir dirbant.

9 straipsnis

Organizacijos narė imasi priemonių užtikrinti, kad privačios įdarbinimo agentūros nenaudotų vaikų darbo arba nesiūlytų jo.

10 straipsnis

Kompetentinga institucija užtikrina, kad būtų nustatyta tinkama tvarka ir procedūros, prireikus dalyvaujant geriausiai darbdaviams ir darbuotojams atstovaujančioms organizacijoms, nagrinėti skundus dėl tariamo piktnaudžiavimo ir apgaulingos praktikos, susijusių su privačių įdarbinimo agentūrų veikla.

11 straipsnis

Organizacijos narė pagal nacionalinius įstatymus ir praktiką imasi visų būtinų priemonių užtikrinti darbuotojams, kuriuos įdarbina privačios įdarbinimo agentūros, kaip nurodyta 1 straipsnio 1 dalies b punkte, tinkamą apsaugą, susijusią su:

a) laisve jungtis į asociacijas;
b) derybomis kolektyvinėms sutartims sudaryti;
c) minimaliais darbo užmokesčiais;
d) darbo laiku ir kitomis darbo sąlygomis;
e) įstatymų nustatytomis socialinės apsaugos išmokomis;
f) teise į profesinį mokymą;
g) darbuotojų sauga ir sveikata;
h) kompensacijomis įvykus nelaimingiems atsitikimams darbe ar susirgus profesine liga;
i) kompensacijomis nemokumo atveju ir darbuotojų reikalavimų apsauga;

j) motinystės apsauga ir išmokomis bei tėvystės apsauga ir išmokomis.

12 straipsnis

Organizacijos narė pagal nacionalinius įstatymus ir praktiką nustato ir paskirsto atitinkamas privačių įdarbinimo agentūrų, teikiančių 1 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytas paslaugas, ir samdančių įmonių atsakomybės sritis, susijusias su:

a) derybomis kolektyvinėms sutartims sudaryti;

b) minimaliais darbo užmokesčiais;

c) darbo laiku ir kitomis darbo sąlygomis;

d) įstatymų nustatytomis socialinės apsaugos išmokomis;

e) teise į profesinį mokymą;

f) apsauga darbuotojų saugos ir sveikatos srityje;

g) kompensacijomis įvykus nelaimingiems atsitikimams darbe ar susirgus profesine liga;

h) kompensacijomis nemokumo atveju ir darbuotojų reikalavimų apsauga;

i) motinystės apsauga ir išmokomis bei tėvystės apsauga ir išmokomis.

13 straipsnis

1. Organizacijos narė pagal nacionalinius įstatymus ir praktiką, pasikonsultavusi su geriausiai darbdaviams ir darbuotojams atstovaujančiomis organizacijomis, parengia, nustato ir periodiškai peržiūri sąlygas, kad būtų skatinamas valstybinių ir privačių įdarbinimo agentūrų bendradarbiavimas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje minimos sąlygos pagrįstos principu, kad valstybinės valdžios institucijoms priklauso atsakomybė priimti galutinius sprendimus dėl:

a) darbo rinkos politikos formavimo;

b) valstybės lėšų, skirtų tai politikai įgyvendinti, panaudojimo ar naudojimo kontrolės.

3. Privačios įdarbinimo agentūros kompetentingos institucijos nustatytais laiko tarpais teikia tai institucijai jos reikalaujamą informaciją, deramai atsižvelgdamos į tokios informacijos konfidencialų pobūdį:

a) kad kompetentinga institucija žinotų apie privačių įdarbinimo agentūrų struktūrą ir jų veiklą pagal nacionalines sąlygas ir praktiką;

b) statistikos tikslais.

4. Kompetentinga institucija kaupia ir reguliariai viešai skelbia šią informaciją.

14 straipsnis

1. Šios Konvencijos nuostatos taikomos per įstatymus ar kitus teisės aktus arba kitomis nacionalinę praktiką atitinkančiomis priemonėmis, tokiomis kaip teismo sprendimai, arbitražo sprendimai ar kolektyvinės sutartys.

2. Nuostatų, reikalingų, kad įsigaliotų ši Konvencija, įgyvendinimo priežiūrą užtikrina darbo inspekcija ar kitos kompetentingos valstybinės valdžios institucijos.

3. Šios Konvencijos pažeidimų atvejais turi būti numatytos ir veiksmingai taikomos atitinkamos teisės gynimo priemonės, tam tikrais atvejais, įskaitant nuobaudas.

15 straipsnis

Ši Konvencija neturi įtakos palankesnėms nuostatoms, pagal kitas tarptautines darbo konvencijas taikomoms privačių įdarbinimo agentūrų į darbą priimtiems, įdarbintiems ar jose dirbantiems darbuotojams.

16 straipsnis

Ši Konvencija pataiso 1949 m. pataisytą Konvenciją dėl mokamų įdarbinimo agentūrų ir 1933 m. Konvenciją dėl mokamų įdarbinimo agentūrų.

17 straipsnis

Oficialūs šios Konvencijos ratifikavimo dokumentai siunčiami Tarptautinio darbo biuro generaliniam direktoriui įregistruoti.

18 straipsnis

1. Ši Konvencija privaloma tik toms Tarptautinės darbo organizacijos narėms, kurių ratifikavimo dokumentus yra įregistravęs Tarptautinio darbo biuro generalinis direktorius.

2. Ji įsigalioja po 12 mėnesių nuo tos dienos, kai generalinis direktorius įregistruoja dviejų Organizacijos narių ratifikavimo dokumentus.

3. Kiekvienoje Organizacijos narėje ši Konvencija pradeda galioti po 12 mėnesių nuo jos ratifikavimo dokumento įregistravimo dienos.

19 straipsnis

1. Kiekviena Organizacijos narė, ratifikavusi šią Konvenciją, praėjus dešimčiai metų nuo jos įsigaliojimo dienos, gali ją denonsuoti, nusiųsdama Tarptautinio darbo biuro generaliniam direktoriui įregistruoti pareiškimą dėl denonsavimo. Denonsavimas įsigalioja po metų nuo jo įregistravimo dienos.

2. Kiekvienai Organizacijos narei, kuri ratifikavo šią Konvenciją, ir pasibaigus šio straipsnio 1 dalyje nurodytam dešimties metų terminui per metus nepasinaudojo šiame straipsnyje numatyta denonsavimo teise, Konvencija galios dar dešimt metų, o vėliau Organizacijos narė galės ją denonsuoti pasibaigus kiekvienam dešimties metų terminui šiame straipsnyje numatyta tvarka.

20 straipsnis

1. Tarptautinio darbo biuro generalinis direktorius informuoja visas Tarptautinės darbo organizacijos nares apie visų ratifikavimo dokumentų ir pareiškimų dėl denonsavimo, kuriuos jam atsiuntė Organizacijos narės, įregistravimą.

2. Informuodamas Organizacijos nares apie gautų antrųjų ratifikavimo dokumentų įregistravimą, generalinis direktorius atkreipia jų dėmesį į šios Konvencijos įsigaliojimo datą.

21 straipsnis

Tarptautinio darbo biuro generalinis direktorius nusiunčia Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui įregistruoti pagal Jungtinių Tautų chartijos 102 straipsnį išsamius duomenis apie visus ratifikavimo dokumentus ir pareiškimus dėl denonsavimo, kuriuos jis yra įregistravęs pagal pirmesnių straipsnių nuostatas.

22 straipsnis

Jei Tarptautinio darbo biuro Administracinė taryba mano, jog yra būtina, ji informuoja Generalinę konferenciją apie šios Konvencijos taikymą ir svarsto, ar į Konferencijos darbotvarkę įtraukti klausimą dėl Konvencijos visiško ar dalinio pakeitimo.

23 straipsnis

1. Jei Konferencija priims naują konvenciją, visiškai ar iš dalies pakeičiančią šią Konvenciją, ir jeigu naujoje konvencijoje nebus numatyta kitaip, tai:

a) Organizacijos narei ratifikavus naują pakeičiančiąją konvenciją, nepaisant 19 straipsnio nuostatų, automatiškai tuoj pat denonsuojama ši Konvencija, kai įsigalioja nauja pakeičiančioji Konvencija;

b) nuo naujos pakeičiančiosios Konvencijos įsigaliojimo dienos Organizacijos narės šios Konvencijos ratifikuoti nebegali.

2. Ši dabartinės formos ir turinio Konvencija kiekvienu atveju galioja toms Organizacijos narėms, kurios ją ratifikavo, bet neratifikavo pakeičiančiosios konvencijos.

24 straipsnis

Šios Konvencijos tekstai anglų ir prancūzų kalbomis yra autentiški.

_____